

Ny Literatur.

S. M. Hafstrøm: Om Sædelighedstilstanden i det danske Folk, særlig i Bondestanden og Almuen. København 1888. 114 Sider 8vo og et Kort. V. Pontoppidans Forlag.

Det har længe været en Kendsgerning, at Sædelighedstilstanden ikke er god i Danmark. Medens her i Landet hver 10de Fødsel er uægte, er f. Ex. i England og Wales kun 5—6, i Irland endog kun 2—3 pCt. af Fødslerne uægte. Denne Kendsgerning bekræftes i det Hele af det foreliggende lille Skrift, i hvilket Forholdene i de enkelte Dele af Landet skildres nærmere, dels paa Grundlag af Fødselsstatistiken, dels efter Meddelelser fra en Del Præster og Lægmand rundt om i Landet. Denne Undersøgelse viser imidlertid, at der er Egne i Landet, hvor Tilstanden er paafaldende bedre end gennemsnitlig i Danmark, medens Tilstanden i andre Egne er overordentlig slet. Mellem to Naboherreder kan der ogsaa være den mest slaaende Mod-sætning. Forfatteren har paa enkelte Punkter gennemført denne Undersøgelse noget for vidt, og kommer derved til Slutninger, der ikke lade sig udlede af det foreliggende Talmateriale. At en Ø som Anholt med ca. 170 Indbyggere i Løbet af 5 Aar ingen uægte Fødsler har, er i og for sig ikke mærkeligt, thi efter Gennemsnittet for hele Danmark skulde der i dette Tidsrum kun fødes et Par uægte Børn paa Anholt; det samme vil gælde flere andre af Forfatteren nævnte Sogne. Men i det Hele er der be-

Ny Literatur.

S. M. Hafstrøm: Om Sædelighedstilstanden i det danske Folk, særlig i Bondestanden og Almuen. København 1888. 114 Sider 8vo og et Kort. V. Pontoppidans Forlag.

Det har længe været en Kendsgerning, at Sædelighedstilstanden ikke er god i Danmark. Medens her i Landet hver 10de Fødsel er uægte, er f. Ex. i England og Wales kun 5—6, i Irland endog kun 2—3 pCt. af Fødslerne uægte. Denne Kendsgerning bekræftes i det Hele af det foreliggende lille Skrift, i hvilket Forholdene i de enkelte Dele af Landet skildres nærmere, dels paa Grundlag af Fødselsstatistiken, dels efter Meddelelser fra en Del Præster og Lægmand rundt om i Landet. Denne Undersøgelse viser imidlertid, at der er Egne i Landet, hvor Tilstanden er paafaldende bedre end gennemsnitlig i Danmark, medens Tilstanden i andre Egne er overordentlig slet. Mellem to Naboherreder kan der ogsaa være den mest slaaende Mod-sætning. Forfatteren har paa enkelte Punkter gennemført denne Undersøgelse noget for vidt, og kommer derved til Slutninger, der ikke lade sig udlede af det foreliggende Talmateriale. At en Ø som Anholt med ca. 170 Indbyggere i Løbet af 5 Aar ingen uægte Fødsler har, er i og for sig ikke mærkeligt, thi efter Gennemsnittet for hele Danmark skulde der i dette Tidsrum kun fødes et Par uægte Børn paa Anholt; det samme vil gælde flere andre af Forfatteren nævnte Sogne. Men i det Hele er der be-

nyttet saa store Omraader som Udgangspunkter for de uægte Fødlers Fordeling, at Materialet bliver tilstrækkelig omfattende til at give et korrekt Billede af Tilstanden. Værst er Tilstanden — bortset fra København, hvor jo iøvrigt Fødselsstiftelsen spiller en Rolle — i Fyn, Langeland og den nordøstlige Del af Jylland, særlig nord for Limfjorden. Mange Steder er her hver 6te—7de Fødsel uægte, i Dronninglund Herred har endog hver 5te Fødsel i 1880—84 været uægte. Til Gengæld møder man Øer som Ærø, Samsø, Fanø og Møn med kun et Par Procent uægte Fødsler; langs Vestsiden af Jylland er der en større Strækning, hvor der kun findes 3 pCt. uægte Børn. Adskillige Steder i Landet synes Gaardmandsstanden at udmærke sig fordelagtigt fra Landalmuen, mange Steder er det særlig fra Tjenestefolkene paa Herregaardene, at Fordærvelsen udgaar; fra et Par Egne meddeler Forfatteren, at der klages over Gensdarmerne som skadende Sædeligheden (se Side 36). Hvilke Aarsagerne til de uægte Fødsler end kunne være, synes dog saa meget klart, at det ikke kan være den danske Nationalkarakter eller Forhold, der er særlige for Danmark, som medføre det store Antal af uægte Fødsler, naar der er Egne i Landet, der kunne taale Sammenligning med de Lande, hvor Usædeligheden er ringest. Have slette Exempler og andre Aarsager fremkaldt en stor Usædelighed i visse Dele af Landet, saa maa det ogsaa være muligt at bringe Befolkningen til en bedre Erkendelse og derved formindske Antallet af uægte Fødsler. De i Pastor Hafstrøms Bog meddelte Oplysninger indeholde en kraftig Opfordring til enhver Ven af Sædelighedssagen til at tage energisk fat.

H. W.

Fremstilling af forskellige københavnske kommunale Forhold. Samlet og udgivet i Anledning af den nordiske Udstilling i København i Aaret 1888 paa Københavns Kommunalbestyrelses Foranstaltning. København, i Komm. hos Lehmann & Stage. 1888. (151 S. 4to).

Man finder i denne Bog en Fremstilling af Københavns Administration, Finans-, Skole-, Fattig-, Medicinal-, Be-